

Tanulóik számára az oktatás-nevelés minden részterületén tudatos tehetséggondozó programot alakítottak ki – derül ki a Neumann János Gimnázium Minősített Tehetséggondozó Műhely programfelelősével készült interjúból. Sokszínű, komplex tehetséggondozó tematikus programokkal biztosítják a kiemelt tehetségterületek fejlesztését.

Petrásné Szűcs Eleonóra MTM programfelelős, természettudományi szakmacsoport-vezető nyújtott számunkra betekintést a Neumann János Gimnázium, Technikum és Kollégium Minősített Tehetséggondozó Műhelyben végzett oktató-nevelő munkába. Az intézményben úgy gondolják, hogy a tehetséggondozásnak fontos pedagógiai feladatait központba helyezni a tanulói motivációt.

Az Önök intézményében mióta valósulnak meg tehetséggondozó programok?

Intézményünk 1987-ben kezdte meg első tanévet, 1993-ban az iskola fenntartását a Neumann Iskola Alapítvány vette át, az iskola azóta alapítványi formában működik. Tehetséggondozó tevékenységet a kezdetektől végzünk. Kiemelt tehetségterületeink a logikai-matematikai, a nyelvi és az interperszonális terület. Bevált iskolai jó gyakorlatunk a pénzügyi-gazdasági ismeretek oktatása és Vállalkozói Verseny szervezése. Ez a jó gyakorlat iskolai (tanórai és tanórán kívüli) keretek között alkalmazott, kipróbált tevékenység, amely pozitívan befolyásolta az intézményi szakmai munkát is. A gazdasági és pénzügyi nevelés a hasznos ismeretek megszerzése mellett tudásszerzést segítő attitűdöt, interperszonális képességfejlesztést, közös értékteremtést és érzelmi hatást is jelent. Cél a diákok problémamegoldó készségének, döntési képességének javítása, a tanulók szociális, erkölcsi és jogi érzékének növelése, a fiatalok empátiájának és toleranciájának fejlesztése, személyes tapasztalatra épülő készségfejlesztő módszerek, kooperatív tanulás alkalmazása.

Kiemelten fontos iskolánkban az idegen nyelv- és az informatikaoktatás.

Tapasztalataik szerint melyek a leggyakoribb kihívások a tehetséggondozás területén?

Ahhoz, hogy kiderüljön, egy tanuló potenciális tehetségnek számít-e, az átlag feletti általános képességeket, a speciális képességeket, a kreativitást, a feladat iránti elkötelezettséget vagy motivációt kell feltérképezni. Alapvető, hogy a

tehetségazonosítás során ezekre a területekre fókuszálunk, s ezt folyamatosan végezzük, akár éveken át többször is. Az is fontos, hogy az azonosítás többféle mérőeszköz, sokféle információforrás használatával történjen.

Az iskolába bekerült tanulók nyitott, jól motiválható tehetségek, akik magas elvárásokkal érkeznek. Ezeknek az elvárásoknak innovatív programokkal tudunk megfelelni.

Az AJTP-ben tanuló tehetséges diákok szociálisan hátrányos helyzetük miatt kerültek a tehetséggondozó programba, így ebben a képzésben előtérbe kerülnek azok a hátránykompenzációs tehetséggondozó formák, amik segítik őket, hogy önismeretük, önértékelésük fejlesztésével be tudjanak kapcsolódni az intézményben folyó magas szintű oktatásba, megtalálják a számukra legmegfelelőbb továbbtanulási irányt.

Mit jelent az intézmény életében, hogy Minősített Tehetséggondozó Műhelyként is működik, illetve, hogy – akár tágabb értelemben is – részt vesz a Tehetségek Magyarországa projektben?

Az MTM cím elnyerése egyfajta folyamatosságot jelentett számunkra a tehetséggondozásban. Tovább építhettük kapcsolatainkat, több jó gyakorlatot ismerhettünk meg a hálózaton belül. Szakmai szempontból megújulást is nyújtott a pályázat. Több pedagógusunk végezte el az MTM intézmények számára szervezett mentortanári képzést, s ezután minden évben, a tanultakat alkalmazva mentoráltak tanulókat.

A megújulás, az ismeretek kibővítése, azok lehetőségeinek megteremtése fontos intézményi feladat. Tehetséggondozás témában iskolánk műhelybeszélgetéseket szokott szervezni, megteremtve a feltételeket az eszmecserére, a fejlődésre. Ezeket neves előadók is szoktak előadásokat tartani. MTM intézményként a Nemzeti Tehetség Központtól kaptunk ehhez támogatást. A Minősített Tehetséggondozó Műhely cím elnyerése nemcsak új lehetőségekkel, de magas követelményekkel is jár a képességfejlesztés, a tehetséggondozás területén. A fejlődést követve 2017 őszétől a Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem bázisiskolájaként pályaaorientációs programokat, tréningeket is szervezünk. Pénziránytű iskolaként és az Európai Parlament nagykövet iskolájaként, valamint a Microsoft innovatív iskolájaként is tevékenykedünk.

MTM-ként (illetve Kiváló Tehetségpontként) regionális szinten szervezünk versenyeket az általános iskolásoknak. A 6-7. évfolyamosoknak angol, német, matematika levelező versenyt több fordulóban, valamint a 8. évfolyamosoknak Neumann tehetségkutató és tehetséggondozó versenyt magyar, angol, német, természetismeret, matematika, informatika területeken.

Az Önök intézményében hogyan, milyen elemekből épül fel tehetséggondozó rendszer, és hogyan működik az?

A tehetséges tanulókkal történő foglalkozás élményszerű, élményszerző módszerek alkalmazását feltételezi, amelyekhez jól kidolgozott szakmai tervek elkészítését kell párosítani. Olyan szakmai terveket, amelyben az egyes fejlesztési területek integrált módon is megjelennek.

A tehetséggondozó munka színterei:

- tanórák
- szakkörök
- önismereti és tanulás módszertani foglalkozások
- pályaaorientációs foglalkozások
- tudományos előadások
- feladatmegoldó foglalkozások
- tanulói projekteket bemutató foglalkozások
- tematikus napok
- méréseket, kísérleteket végző foglalkozások
- tantúrák
- idegen nyelvi tanulói workshopok
- művészeti foglalkozások
- informatikai foglalkozások
- versenyfelkészítők, tantárgyi versenyek.

A tehetséggondozó munka színterei alapvetően nem változtak az elmúlt években. Azonban a munka mégis átalakult. A hagyományos versenyek mellett széles körben jelentek meg a csapatversenyek. Egyre több egyéni versenyen kell a tanulóknak prezentálniuk, a tantárgyi tudás mellett széleskörű informatikai ismereteket várnak el tőlük. Több olyan verseny is megjelent, amelyen idegennyelv-tudást feltételeznek a diákok részéről.

Ahhoz, hogy a felkészítő tanárok hatékony munkát tudjanak végezni a tehetséggondozásban, szükséges az ő kompetenciáikat is fejleszteni. Több szakmai, módszertani innovációs programba kapcsolódtunk be, például Erasmus+ mobilitási projektekbe, Kulcs a Z generációhoz, Papírmentes iskola programokba. A Microsoft innovatív iskolájaként a COVID19 vírus okozta nehézségek ellenére sikeresen végeztük az online térben is tehetséggondozó munkánkat.

- *Az Önök tapasztalata szerint, a diákok hogyan reflektálnak a saját, az egyes tantárgyakban vagy tehetségterületeken elért kiemelkedő teljesítményükre? Milyen módszerekkel lehet a tehetséggondozásban részvevő diákokban a saját kimagasló képességeikkel, elért eredményeikkel, sikereikkel kapcsolatos egészséges attitűdöt, viszonyulást kialakítani?*

A tehetséggondozásnak fontos pedagógiai feladata a tanulói motiváció középpontba helyezése, a kíváncsiság felkeltése, az információéhség kielégítése, az oldott légkör biztosítása, s mindezek mellett az együttműködési készség fejlesztése. A tehetséggondozó tevékenységgel kapcsolatos pozitív érzelmi viszony kialakítása nagyon fontos: élvezetesnek, szórakoztatónak kell lennie, építve a tanuló kíváncsiságára és érdeklődésére. A csoportos munkák során ez utóbbi kerül fókuszba. A foglalkozásokon az egyéni képességek fejlesztése mellett egy összetartó, jó szellemiségű, egymást segítő csapatot szükséges

kialakítani. A társas közegben való tanulás nem csupán elmélyíti a tudást, hanem fejleszti a szociális és kulturális készségeket is. Úgy gondoljuk, ezek a célok a programban megvalósultak.